

DARMOWE NARZĘDZIA DO EDYCJI GRAFIKI I MULTIMEDIÓW

Materiał dla osób prowadzących zajęcia w ramach projektu Cyfrowi Wędrowcy

Przyciągająca uwagę, ładnie zaprojektowana grafika to skuteczne narzędzie promocji, dzięki któremu dotrzemy z naszym przekazem do większej liczby osób. Tworzymy ją, chcąc zareklamować swoje działania na stronach internetowych czy w mediach społecznościowych. Ale zdjęcia robimy i publikujemy nie tylko w celach związanych z pracą zawodową. Fotografia to popularne hobby, a zdecydowana większość z nas nosi przy sobie stale aparat fotograficzny w telefonie. Smartfonami robimy zdjęcia, kręcimy filmy, możemy też edytować cyfrowe materiały za pomocą prostych aplikacji, zarówno internetowych, jak i mobilnych.

Są też osoby, które wolą fotografować i filmować lustrzankami (czy ostatnio bezlusterkowcami), korzystając z bardziej zaawansowanych możliwości aparatów fotograficznych i doskonaląc swoje umiejętności postprodukcji, czyli wywoływania i ulepszania zdjęć lub tworzenia z nich bardziej złożonych projektów. Jeśli chcesz rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania, tworzyć oryginalne dzieła i nadawać im własny, unikalny styl, wypróbuj ciekawe efekty i możliwości ogólnodostępnych, darmowych narzędzi edycyjnych. W tym poradniku prezentuję kilka z nich (wybranych arbitralnie ☺) i podpowiadam, do czego mogą Ci się przydać ich ciekawe funkcje.

Życzę Ci udanej kreatywnej zabawy!

Skąd wziąć ładne zdjęcia, rysunki, filmy, muzykę do swoich projektów graficznych i filmowych?

Chcesz przygotować obrazki do publikacji na blogu, stronie, Facebooku, Instagramie, w celach związanych z pracą zawodową (np. promocja czy komunikacja projektu) albo hobby? Tłem powinno być ładne, technicznie poprawne, ciekawie skomponowane, przyciągające wzrok zdjęcie o interesującej Cię tematyce. Oczywiście, najlepiej takie zdjęcie wykonać samemu, możesz wówczas dowolnie nim dysponować i nie martwić się o prawa autorskie. Ale co w sytuacji, gdy nie masz dobrego sprzętu albo po prostu na ten konkretny temat nie udało Ci się dotychczas zrobić dobrego zdjęcia? Takie właśnie, dobrej jakości zdjęcia i rysunki znajdziesz na kilku poniższych stronach, za darmo, na licencjach umożliwiających wykorzystywanie ich we własnych projektach bez konieczności oznaczania autorów.

Pixabay: <https://pixabay.com/pl/>

Strona zawiera nie tylko dobrej jakości zdjęcia, ale też ilustracje wektorowe, filmy, muzykę czy efekty dźwiękowe.

Pexels: <https://www.pexels.com/pl-pl/>

Unsplash: <https://unsplash.com/>

Kaboompics: <https://kaboompics.com/>

YouTube Audio Library: <https://www.youtube.com/audiolibrary>

Strona wymaga logowania na koncie Google, zawiera bibliotekę plików audio, które można wykorzystać jako podkład dźwiękowy do własnych filmików.

Wikimedia Commons:

https://commons.wikimedia.org/wiki/Strona_g%C5%82%C3%B3wna

W tym serwisie część zdjęć jest dostępnych na licencjach Creative Commons, co wymaga oznaczania autorstwa. Jeśli nie chcesz lub nie możesz – ze względów technicznych – zamieścić takiej informacji, szukaj dzieł w domenie publicznej, opisanych jako „public domain” albo na licencji Creative Commons 0.

Canva: https://www.canva.com/pl_pl/

To zaawansowany program do edycji projektów graficznych i multimediiów, ale znajdziesz tam również darmowe zdjęcia, grafiki, efekty i szablony do wykorzystania w swoich projektach.

Openclipart: <https://openclipart.org/>

To popularna biblioteka wektorowych rysunków, która może Ci się przydać, jeśli będziesz potrzebować ikon lub prostych symboli graficznych.

Iconfinder: <https://www.iconfinder.com/>

Na tej stronie znajdziesz ikony i różne symbole, proste rysunki wektorowe do wykorzystania na stronach internetowych i w projektach graficznych. Część z nich jest dostępna na licencjach wymagających podawania autorstwa, część jest płatna. Warto korzystać z filtrów i wybierać bezpłatne zasoby.

Jak dobrać kolory, żeby do siebie pasowały?

Czasem źle zaprojektowane grafiki są nieprzyjemne dla oka, zamiast przyciągać uwagę – irytują, budzą niemiłe skojarzenia czy emocje. Powodem może być złe zestawienie kolorów. Odwiedź strony, na których znajdziesz wzory palet kolorystycznych, którymi możesz się zainspirować tworząc własne projekty. Narzędzia na stronach dla projektantów umożliwiają pobranie gotowych palet, skopiowanie danych kolorów (m.in. w popularnym w obróbce cyfrowej schemacie hex), a nawet wygenerowanie nowej palety na podstawie konkretnego zdjęcia.

Polecam strony i narzędzia:

Adobe Color: <https://color.adobe.com/pl/create/color-wheel>

Paletton.com: <https://paletton.com/#uid=1000u0kllllaFw0g0qFqFg0w0aF>

Coolors: <https://coolors.co/> – generator palet kolorystycznych

Canva – Color Palette Generator: <https://www.canva.com/colors/color-palette-generator/>

Google Color Picker – wystarczy wpisać tę frazę w okno wyszukiwarki; po wybraniu koloru otrzymasz jego wartość w kilku schematach, w tym najpopularniejszych: hex, RGB i CMYK.

Color Converter: https://www.w3schools.com/colors/colors_converter.asp – to narzędzie służy do konwersji wartości kolorów pomiędzy schematami, np. z RGB na hex lub odwrotnie.

ColorPick Eyedropper: <https://chrome.google.com/webstore/detail/colorpick-eyedropper/ohcpnigalekghcmgcdcenkpelffpdolq> – to rozszerzenie do przeglądarki Chrome, które pozwoli Ci pobrać dane koloru z przeglądanej strony internetowej.

Darmowe programy do edycji zdjęć i rysunków

Nie musisz mieć komercyjnego, drogiego programu, takiego jak Photoshop, jeśli chcesz przygotować grafikę do publikacji w sieci. Produkty płatne, używane przez profesjonalnych fotografów i projektantów (np. Adobe Photoshop czy Lightroom do zdjęć, Illustrator do grafiki wektorowej) są rzeczywiście bardzo przyjazne i przydają się zwłaszcza wtedy, gdy używasz formatów RAW lub gdy potrzebny Ci jest projekt do wydruku. W innych przypadkach wystarczą darmowe narzędzia. Część z nich jest darmowa całkiem, część posiada podstawowe darmowe funkcje oraz możliwość zakupu płatnej wersji z bardziej zaawansowanymi możliwościami. W przypadku aplikacji mobilnych często podstawowa wersja jest darmowa, lecz podczas korzystania wyświetlają się irytujące reklamy. Reklamy możesz zobaczyć także podczas korzystania z narzędzi „webowych”, po zakupie płatnej wersji możesz się ich pozbyć. Innym ograniczeniem wersji darmowych jest czasem stosowany znak wodny, zamieszczany na projektach (zwłaszcza w przypadku multimediiów). Obecnie najczęściej stosowanym ograniczeniem wydaje się limitowana liczba możliwości w wersjach darmowych narzędzi edycyjnych. Oznacza to, że np. część efektów masz za darmo, kolejne są nieaktywne dopóki nie zakupisz wersji płatnej. Zwracaj uwagę na znaczki: czasem są to „kropeczki”, „korony”, oznaczenia „PRO” czy inne symbole zamieszczane na obiektach, za które trzeba zapłacić. Nie możesz z nich skorzystać w darmowej wersji.

GIMP: <https://www.gimp.org/> – to zaawansowany darmowy program Open Source do edycji grafiki rastrowej, o możliwościach porównywalnych z Photoshopem (praca z warstwami!); nie jest zalecany do projektów do wydruku, bo nie obsługuje schematu kolorystycznego CMYK. Trudno pracuje się w GIMP-ie także z RAW-ami, ale jest to możliwe – trzeba tylko pobrać i zainstalować dodatkowe narzędzia, np. RawTherapee. GIMP może tyle, że nauczenie się go będzie wymagać sporo czasu, nie będzie to jednak czas stracony ☺. Moje ulubione zastosowania:

- zaznaczanie kolorem (jeśli chcemy zmienić kolor wybranego elementu z obrazka, np. tła lub jakiegoś fragmentu w jednolitym kolorze – nigdy nie rób tego na gradientcie, nie wyjdzie ☺),
- retusz i korekta, np. usunięcie ze zdjęcia jakiegoś niepożądanego elementu (korzystamy wtedy z narzędzi „stempel” albo „łatka”, które występują też w innych programach do edycji zdjęć i działają bardzo podobnie),
- barwienie – wypełnienie zdjęcia jednym kolorem w różnych odcieniach,
- tworzenie animowanych gifów z kilku zdjęć.

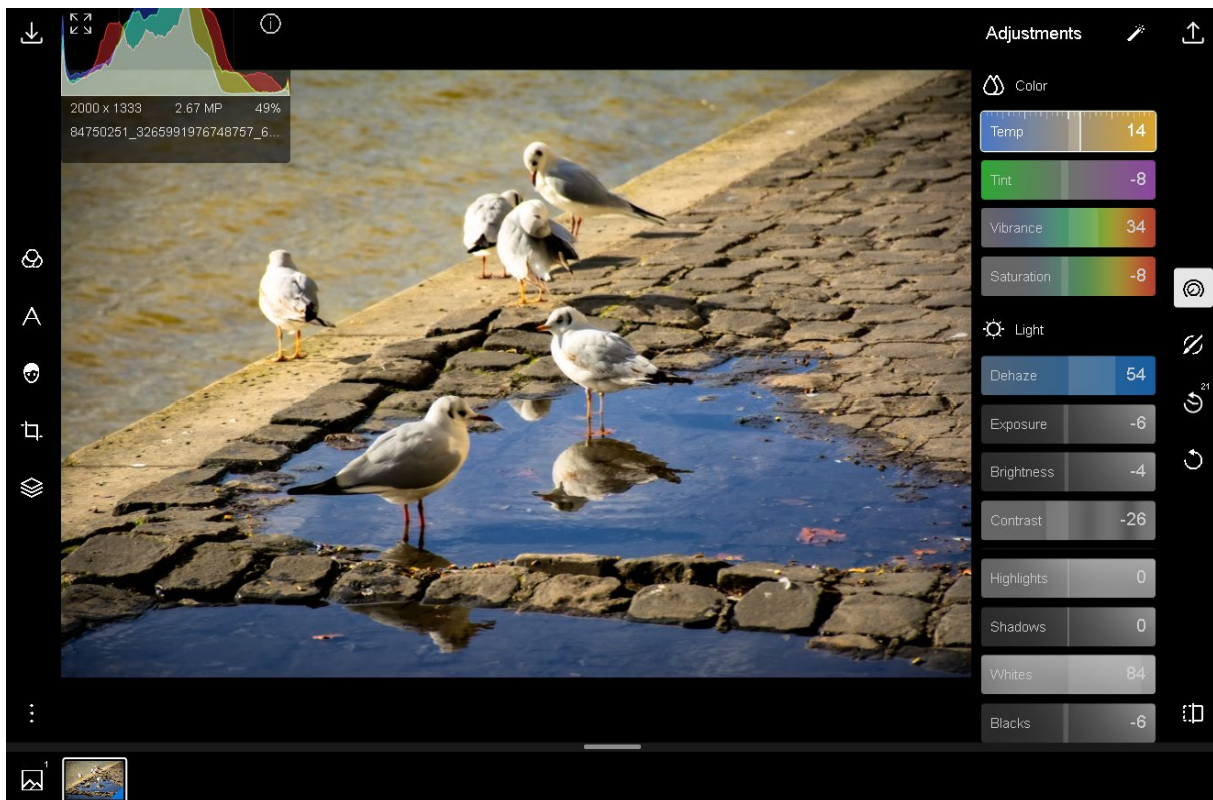
Pixlr: <https://pixlr.com/pl/> – to edytor zdjęć dostępny w przeglądarce; jest to również również zaawansowane narzędzie do edycji i korekty zdjęć (retusz, zmiana paramentów, dodawanie efektów), z możliwością pracy z warstwami; można też skorzystać z gotowych szablonów graficznych w różnych rozmiarach i z gotowymi projektami.

Narzędzie dostępne jest też w formie aplikacji mobilnej – dla telefonów z Androidem tu:

<https://play.google.com/store/apps/details?hl=en&id=com.pixlr.express>, a dla iOS tu: <https://apps.apple.com/us/app/pixlr-photo-collages-effect/id526783584>

Canva: <https://www.canva.com/> – to zaawansowane narzędzie do edycji różnych materiałów (grafik w różnych wymiarach stosowanych w mediach społecznościowych, plakatów, ebooków, prezentacji, infografik, a nawet filmów). Zaletą Canvy są gotowe wzory różnych rodzajów grafik wypełnione domyślnym tekstem i ilustracjami, które można dowolnie edytować i dostosowywać do swoich potrzeb. W darmowej wersji Canva oferuje mnóstwo szablonów, zdjęć i gotowych rozwiązań. Wersja płatna posiada więcej wzorów i materiałów do wykorzystania, a ponadto oferuje dodatkowe możliwości pracy zespołowej nad wspólnymi projektami.

Polarr: <https://editor.polarr.co/> – to prosty edytor zdjęć online, jednak daje bardzo duże możliwości korekty zdjęć, np. możemy poprawić ekspozycję nieprawidłowo naświetlonego zdjęcia, temperaturę kolorów, rozjaśnić niedoświetlone, czy przyciemnić prześwietlone fragmenty albo usunąć szum na zdjęciu za pomocą narzędzi porównywalnych do tych, które zawierają programy Adobe. Polarr ma też bogatą kolekcję filtrów, z których znaczna część jest dostępna bezpłatnie w podstawowej wersji.

Edycja zdjęcia w programie Polarr

TRICKI, KTÓRE MOGĄ SIĘ PRZYDAĆ

Usuwanie tła ze zdjęcia za pomocą narzędzia Pixlr:

<https://pixlr.com/pl/remove-background/>

Ta funkcja może się przydać, gdy chcesz zmienić tło jakiegoś zdjęcia lub ujednolicić tło na kilku fotografiach (przykład: tworzenie serii zdjęć w jednolitej stylistyce np. na potrzeby prezentacji różnych osób na stronie internetowej organizacji)

Przykładowe zdjęcie z usuniętym tłem

Podobny efekt osiągniesz za pomocą narzędzia Remove.bg: <https://www.remove.bg/>, jednak w darmowej wersji ma ono swoje ograniczenia (np. dotyczące wielkości pobieranego zdjęcia).

Postarzanie zdjęcia – efekt „vintage”

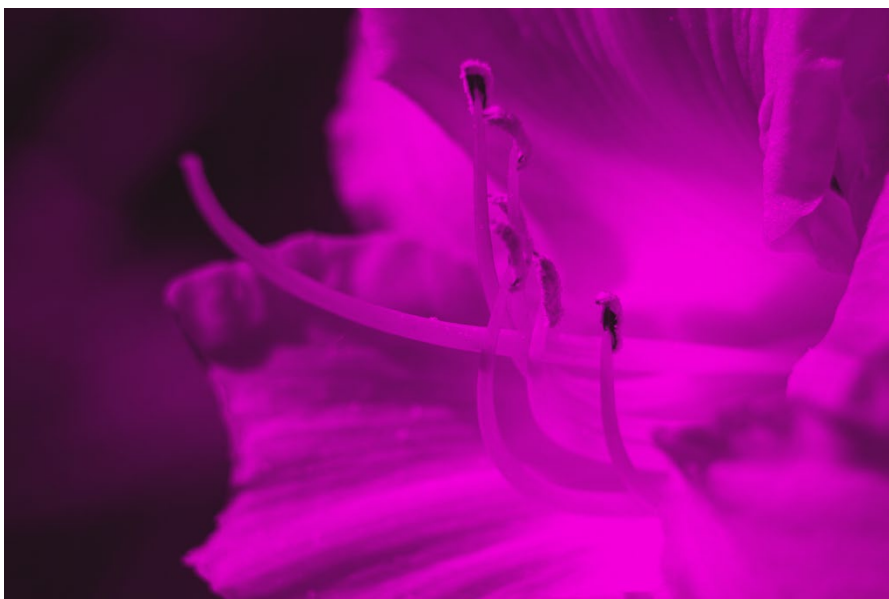
Ten efekt uzyskamy za pomocą różnych filtrów dostępnych w wielu narzędziach – zwykle jest to zmiana koloru (sepia) i / lub efekt wyblakłego, uszkodzonego obrazu, może to też być specjalna ramka jak na starym, zniszczonym zdjęciu.

Zdjęcie kota Dżimiego zrobiłam smartfonem ze słabym telefonem i w złych warunkach oświetleniowych. Lepiej wygląda po zastosowaniu filtra retro („old”) oraz ramki imitującej stare zniszczone zdjęcie w aplikacji mobilnej Pixlr.

Efekt duotone

Efekt wypełnienia zdjęcia dwoma kolorami o różnym nasyceniu, dostępny w profesjonalnych programach graficznych i często stosowany w projektach graficznych stron internetowych osiągniesz za pomocą darmowego narzędzia na stronie: <https://duotone.shapefactory.co/>

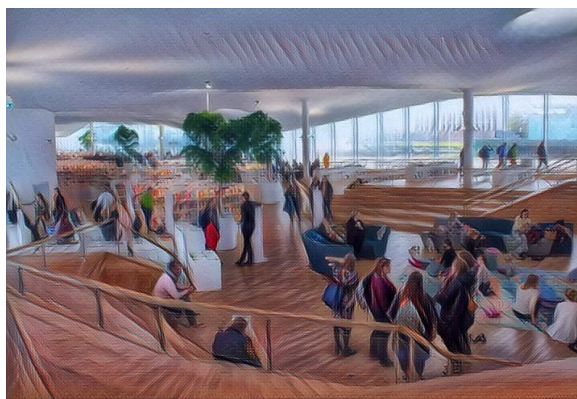

Efekt duotone z wykorzystaniem dwóch kolorów: #f600dd i #181313

Jeśli potrzebujesz do swojego obrazka tła z gradientem (płynnym przejściem pomiędzy różnymi kolorami), może Ci się przydać wyszukiwarka uiGradients: <https://uigradients.com/#Blush> – można sobie z jej pomocą wyszukać gradienty z dwóch lub więcej kolorów i pobrać gotowe gradientowe tła w pliku jpg.

Efekty artystyczne

Fotoram.io: <https://fotoram.io/artstyle/> – za pomocą tego narzędzia dodasz do swoich zdjęć efekty artystyczne, co czasami pomaga w intrygujący sposób pokazać nieciekawe kadry bądź dać zdjęciom drugie życie, mając z tego niezłą frajdę. Efekty artystyczne są dostępne w postaci filtrów w różnych programach. W Fotoram.io nawiązują do konkretnych kierunków i stylów w sztuce, jak np. impresjonizm, surrealizm czy kubizm.

Przykłady zastosowania efektów artystycznych w Fotoram.io

Kolaż

Kolaż zrobisz za pomocą różnych narzędzi i aplikacji mobilnych – do wyboru, do koloru 😊. Podobne funkcje ma Fotoram.io: <https://fotoram.io/collage/en>: wystarczy wybrać układ zdjęć, wielkość, styl i kolor tła, i dodać zdjęcia.

Przykładowy kolaż w Fotoram.io

Bonus: napis, który odsłania tło zdjęcia

To bardzo ciekawy efekt, który sprawdza się w przypadku dużych nagłówek – pełnią one rolę „okna”, przez które widać zdjęcie w tle. Można ten efekt uzyskać w programie GIMP i przy okazji nauczyć się pracować na warstwach ☺.

Założmy, że mamy zdjęcie biblioteki, które przykrywamy tłem w jednolitym kolorze. Na tym tle wstawimy duży napis BIBLIOTEKA (w dwóch wierszach, tak aby niemal przykrył sobą tło). Następnie usuniemy napis, ale wraz z nim znikną też fragmenty jednolitego tła, nad którym znajdowały się litery. W ten sposób usunięty tekst będzie odsłaniał – niczym szyba – znajdujące się pod spodem zdjęcie biblioteki.

W GIMP-ie pracujemy z warstwami. Pierwszą warstwą (dolną) będzie zdjęcie biblioteki. Na nim – niczym przezroczka – nakładamy kolejne warstwy: tło w różowym kolorze i dwie części tekstu.

Dla ciekawszego efektu wykorzystamy zdjęcie biblioteki przetworzone za pomocą funkcji „barwienie”.

Zdjęcie oryginalne (Biblioteka Stołeczna im. Ervina Szabó w Budapeszcie)

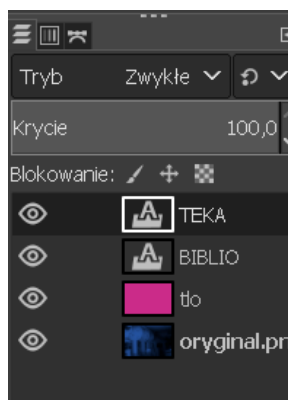

Zdjęcie zabarwione kolorem #429cba (polecenie „Barwienie” z menu „Kolory”)

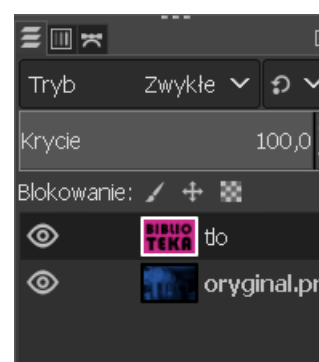
Dodajemy nową warstwę i malujemy ją (za pomocą narzędzia „kubelek”) kolorem różowym o wartości hex: #cb2b89. Zdjęcie biblioteki jest teraz przykryte, widać tylko różową warstwę. Wstawiamy na niej napis BIBLIOTEKA w postaci dwóch warstw tekstowych: BIBLIO (na górze) i TEKA (pod spodem). Staramy się tak ułożyć obie warstwy, by leżały równo pośrodku i w jednakowej odległości od krawędzi obrazka. Używamy czcionki (fontu) o możliwie najgrubszym kroju. W moim przypadku był to font Bauhaus 93. Napis BIBLIO miał wielkość 360 px, a napis TEKA – 465 px, wybrałam kolor czarny. Oryginalne zdjęcie (i różowe tło) miało wielkość 1200 x 803 px. Po wstawieniu napisu wyglądało to tak:

Teraz musimy połączyć ze sobą 3 warstwy: dwie tekstowe ze sobą oraz z różowym tłem. Upewniamy się, że w okienku z warstwami (zwykle znajduje się ono po prawej stronie na dole) nasze warstwy ułożone są we właściwej kolejności – tekstowe na górze, niżej tło, a na samym dole oryginalne zdjęcie biblioteki.

Klikamy prawym przyciskiem myszy na warstwie „TEKA” i wybieramy polecenie „Połącz w dół”. Następnie klikamy ponownie na warstwie „BIBLIO” i znów wybieramy „Połącz w dół”. Teraz mamy już tylko dwie warstwy: połączony tekst z różowym tłem oraz zdjęcie oryginalne (jak na rzucie ekranu po prawej).

Upewniamy się, że aktywną warstwą (jej obrazek otoczony jest białą obwódką) jest połączona warstwa BIBLIOTEKA.

Teraz znajdujemy w menu głównym programu pozycję „Zaznaczenie”, klikamy ją, wybieramy polecenie „Według koloru” i klikamy na czarnym napisie BIBLIOTEKA. Cały napis zostaje zaznaczony: pojawia się na nim „pływająca” obwódka. Teraz naciskamy klawisz „Delete” i nasz czarny napis znika, tzn. staje się przezroczysty i możemy przez niego zobaczyć oryginalny zabarwiony obrazek – zdjęcie biblioteki.

Ostatnią rzeczą, jaką robimy, jest usunięcie aktywnego zaznaczenia. Możemy to zrobić poprzez jednoczesne wciśnięcie na klawiaturze kombinacji klawiszy Shift + Ctrl + A albo kliknięcie w menu pozycji „Zaznaczenie”, a następnie wybranie „Brak”.

Nasz obrazek powinien wyglądać tak:

Aby zapisać go w formacie png, wybieramy w menu „Plik”, następnie „Wyeksportuj jako...” i nadajemy nazwę pliku oraz rozszerzenie png (jeśli nie pojawi nam się jako domyślne).

Mam nadzieję, że zachęciłam Cię do zabawy efektami graficznymi, a zwłaszcza do GIMP-owania ☺. Powodzenia!

Autorka: Agnieszka Koszowska
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Materiał został przygotowany na potrzeby szkolenia dla bibliotekarek i bibliotekarzy z projektu Cyfrowi Wędrowcy w dniu 10 listopada 2021 r. w Warszawie